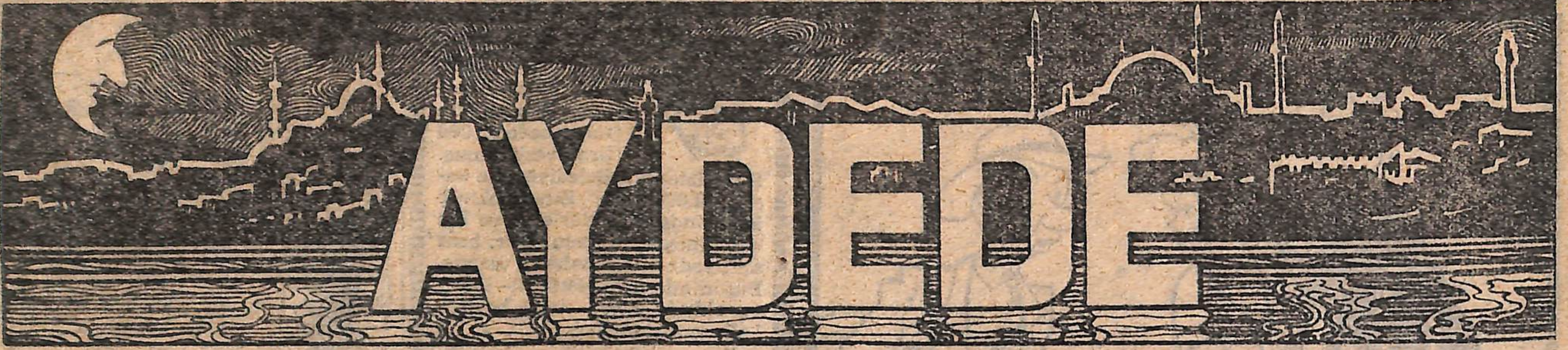

No. 91 — 14
Çarşamba 23 Haziran
Fiatı 15 Kuruş

Cumartesi ve Çarşamba günleri çıkar siyasî hoşsohbet gazete
İdarehane: Ankara Caddesi 98/2, TAN Basımevi
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis Tarihi: 1922
Telgraf: Aydede — İstanbul
Telefon: 25100 — Posta Kutusu: 816

SUDA NAKISLAR

Geçmiş zaman...

Ah, ne hoştu bir zamanlar Bakanlığa erişmek ! sayın Bakan veya sayın Vekil korkusuzdu basından... Koltuğuna kurulur, bakardı şöyle gazetelere :

— Ne halt etmişler, derdi birden, "Buğday fiyatları düşüyor,, diye yazmışlar, çizmeden yukarıya çıkmışlar, devletin itibarını düşürmüşler, millî şerefe ilişmişler !

Derhal bir direktif gelirdi, "Buğday fiyatlarından bahsetmeyin!,, denilirdi.

Eğer fazla kızdı, uykusuz geçen gecenin sabahına rastladı, cinleri başına üştü ise telefonu açardı, Başbakana birşeyler söyler ve hemen karar çıkardı : Gazete hapı yutardı !

Haydarpaşa garında hususî vagonundan indi mi etrafına göz atar, valinin elini sıkar, genel müdüre gülümser, baş müfettişe surat asar, rıhtımda bekliyen motörü şan ve şerefine kıyasla biraz küçük bulursa kaslarını çatardı.

Gazetecilerin suallerine takındığı tavırla âdeta :

— Çabuk çekin arabanızı... Kaybedecek vaktim yok ! der; hepsini "Kışt !,, dercesine başından savardı.

★

Ah, ne hoştu bir zamanlar Bakan olmak bu yurtta !

Tek şahıs çıkıp da "Nedir yapılan?,, demezdi. Yaptıkları her ne ise alkışlanır, "Kabul ! Kabul !,, ve "Bravo!,, dan başka söz işitmezdi.

Bakanın keyfini kaçırmağa kimsenin hakkı yoktu; Bakan söyler, biz susardık. Bakan gelir karşılardık; Bakan gider, uğurlardık. "Bakanın şöförü bana baktı,, der, gururlanırdık.

Bir kere Bakan olmağa gör. Yerinde yıllarca kalır, koltuğuna kazık kakardın !

Hattâ :

Pıtır
Seni yerim kıtır kıtır

Gibi şiirler de söyler yahut bülbül iğnelerin ağzına elmas notalar dizdirir, memlekete edebiyat ve sanat eserleri bile verirdin !

★

Ah, ne hoştu bir zamanlar Bakanlıkta yer almak !

Mecliste hazırdı ittifakla oy alma... lüzumsuzdu sağı solu kollama... Müstakil partiyi parti yerine koyma !

Sual takriri de ne imiş? Hiç işitmemistik. Miting ne sözdü? Ağzımıza alamazdık. (Muhalif Parti) ne kelime? Sade ecnebi memleketler için kullanırdık.

" Demokrasi ,, lâfını karıştırmadan Cümhuriyet bayramlarını kutlar durur, tek parti ile kurulur, kurumlanırdık.

Ah, ne hoştu bir zamanlar tek partide Bakanlık !

Tek Partide Başkanlık !

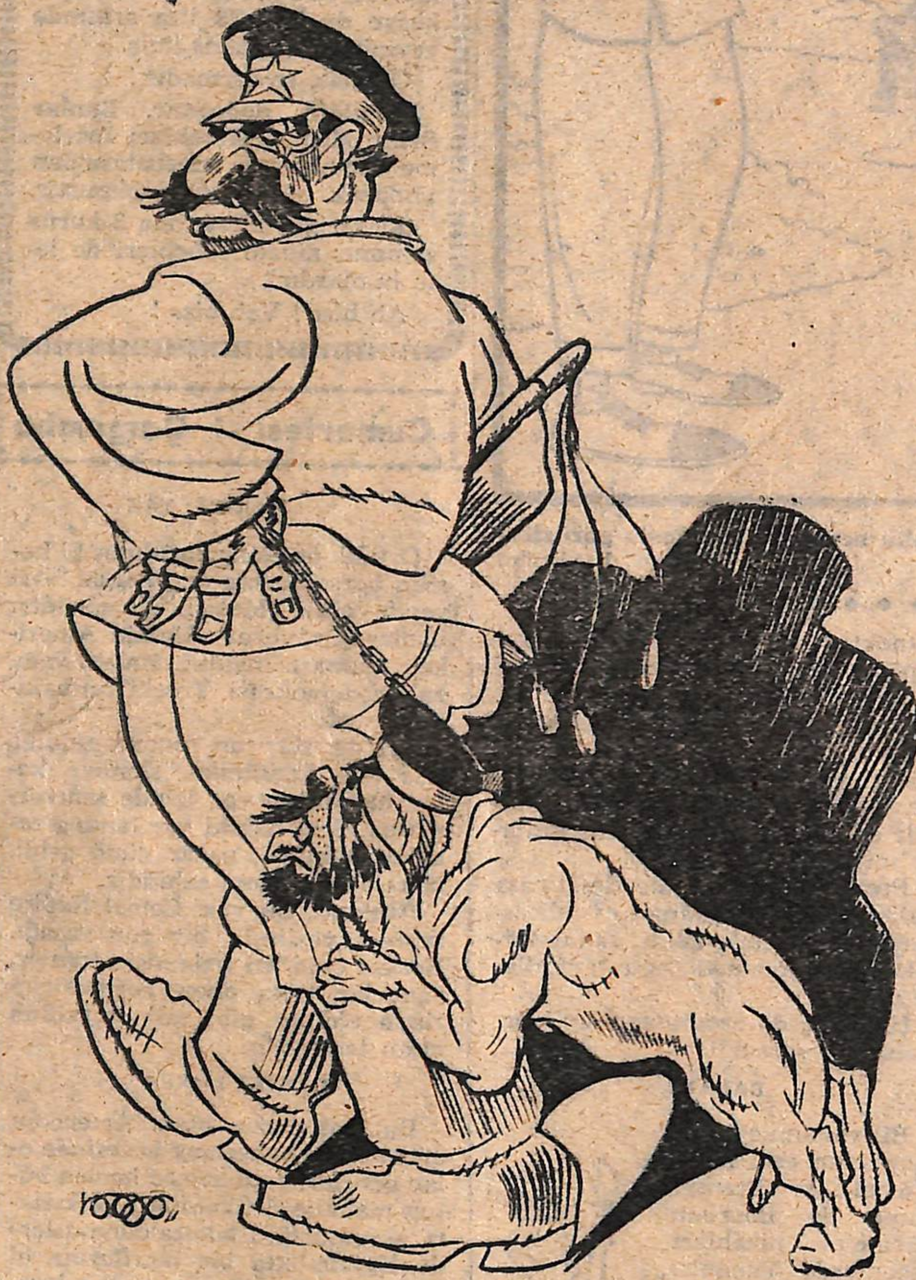
Tek Partide Mebusluk !

Tek Partide Memurluk !

Tek Partiye Mensupluk !

AYDEDE

Sahibinin sesini bekliyen çomar

— Beni iyi yetiştirsin ! Kime istersen salayım :

Hızlı gelişmeler

Mevzu	: Konu
Sıra apartımanlar sahibi	: Betonoğlu
Köşedeki kasab	: Hinoğlu
Merhametli adam	: Kurdoğlu
Otomobilde gezen	: Eloğlu
Dilenci çocuk	: Gariboğlu

G. D.

Gazeteleri okumamış

Meşhur İngiliz Başvekili Pitt'e Bayanın biri :

— Siz ki dünya siyasetinin bütün hareketlerine vâkıf bir zatsınız. Lûtfen bana son haberleri söyler misiniz?.. der.

Başvekil de :

— Maalesef, Madam, der. Bugünkü gazeteleri henüz okumadım.

SA! SA! SA!

Saydam - Saracoğlu Saka

Son 3 başbakanın soyadları - hikmet-i-Hüda - hep (Sa) ile başladığına dikkat ettiniz mi?

Refik SA... YDAM
Şükrü SA... RACOĞLU
Hasan SA... KA

Bu bir tesadüf müdür, uğur deneme veya merak mıdır? Bilinmez! Fakat aynı minvalde gidilecekse sıra :

Necmettin Sa... DAK

dadır. Bütün (Sa) lı mebuslar ümide düşebilirler. Eğer bir gün D. P. iktidara gelirse :

Emin Sa... ZAK

mı başbakan olacak? Diğer (Sa) lı mebuslardan Satır, Sarıdal, Sabuncu, Sağıroğlu, Sarıalioğlu var. Galiba Sakat, Sallabaş, Sakar, Sarsak, Sanık yok. Her neyse, sıra gele gele

SA... RI ÇİZMELİ

Mehmed Ağa'ya gelmesin de !

Söylemeli mi ?

Söylememeli mi ?

★ **"Vandaki askerî inşaat suiistimalinden dolayı eski dört kabinedeki Millî Savunma Bakanlarının ihmalleri görüldüğünden Meclis soruşturulması açılması isteniyor.,,**

Memlekete bir tek (Yüce Divan) kâfi gelmiyecek, galiba !

●

★ **"Hüseyin Rahmi merhum meğer solcu imiş !,,**

Kitaplarımı yakalım mı, dersiniz?

●

★ **"Dış ticaretimizde 113 milyon açık var.,,**

Ticaretimiz açıklar livası !

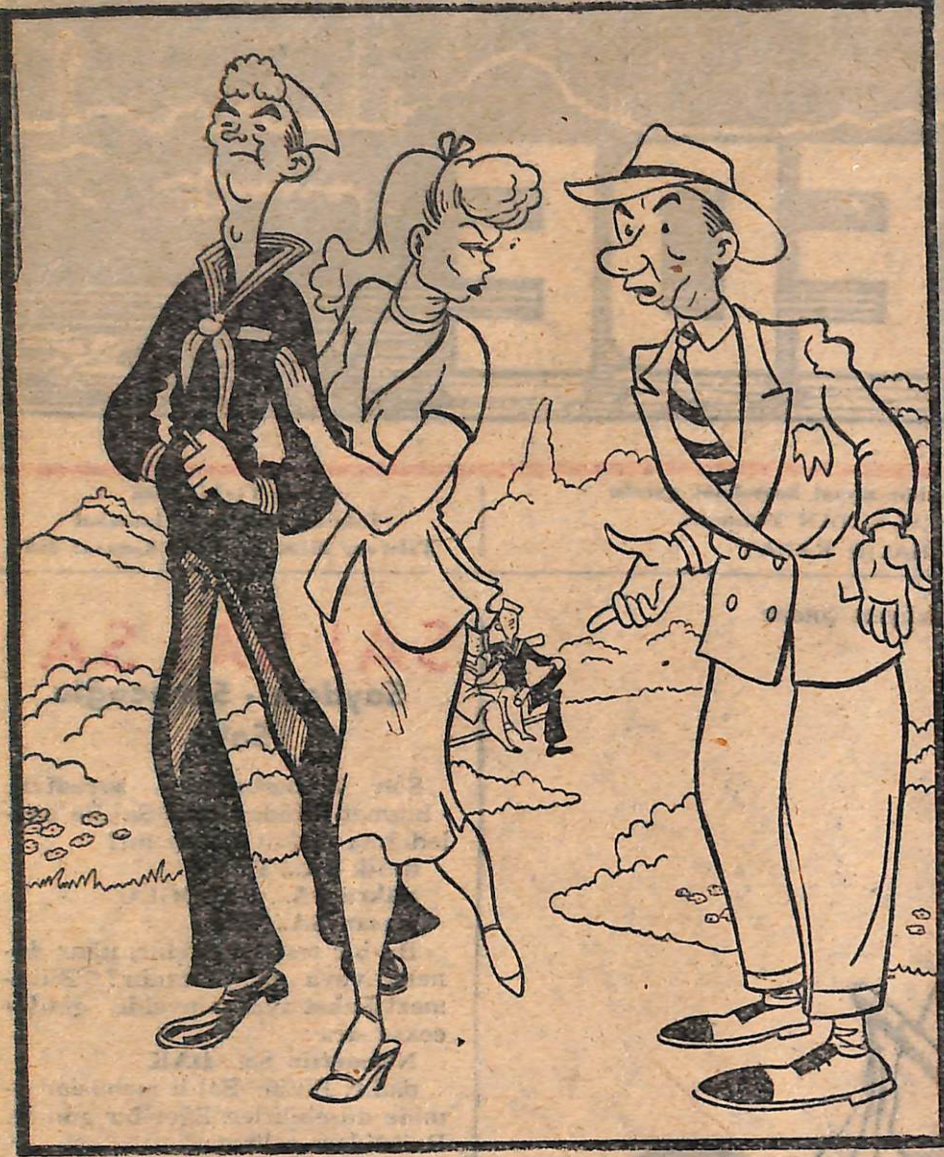
★ **Seçim Kanunu sarpa sarıyor.,,**

C. H. P. bakımından olmasa gerek !

Glubb Paşa
Ürdün Arap kuvvetleri komutanlarından

Sigara, çiklet, çikolata dolu cepler

Kız — Yorgo, yanıma sokulma, çünkü beni bir vatandaşla görürlerse evdekiler kıyameti koparırlar !

"Yunan" karikatürü

Ah bize ! Vah bize !

İstanbul Elektrik, Tramvay, Tünel idaresi, telefon ücreti olarak senede 92,000 lira veriyormuş. Koca İstanbul Belediyesi ise ancak 40,800 lira. Zira Elektrik idaresindeki müdürlerin ve bir çok kimselerin, hem şehir, hem sayfiyede telefonları varmış. Bütün aile o telefonları – bedava olduğu için – tabiî boyuna kullanmaktadırlar.

Sadece müdürlük emrinde de 5–6 otomobil bulunuyormuş.

Dahası var : Birçok memurlar İdareye uğramadıkları halde ay başlarında maaşları evlerine gönderiliyormuş. Bu arada bir avukata da 550 lira yollanıyormuş. Ayrıca mütekaidlerden 143 kişiye de 5 – 23 lira arasında yevmiye bağlanmış imiş.

Olamaz, uydurmadır !

Değildir, doğrudur. Bunlar Şehir Meclisi Hesabları İnceleme Komisyonu mazbatasından alınarak gazetelerde çıkmıştır.

Elektriğin kilovatına 3 kuruş zammın mucib sebebleri de işte bunlardır !

Ah bize ! Vah bize !

Memur — Siz mi imdat zilini çaldınız?

Kadın — Evet ama onu çalalı epeyce oldu !

"Fransız" karikatürü

Bir dokun...

Boş durmuyorlar ya !

Eskiden bozma yeni kabine Büyük Millet Meclisinde 40 muhalif reye karsı 308 muvafık reyle itimad kazandı. Yâni itimadsızlık kırklara karıstı !.

Bilyiorsunuz ya, hükûmetin programı Mecliste gürültülü münakaşalara sebebiyet verdi, ağır tenkidler yapıldı. Bu arada C. H. P. li milletvekillerinden biri devlet dairelerindeki lüksten, israftan, memur fazlalığından şikâyet ederek diyor ki :

«— Daktilolar o kadar çok ki, bir müddet yazı yazdıktan sonra örgü örüyorlar.»

Fena mı, a devletlim? İşleri bitince boş durmuyorlar, örgü örüyorlarmış. Bu da bir is değil mi? Boş oturanı Allah da sevmez.

Ya şu, hademelere «Umum Müdür Bey mesguldür» dedirterek yazın vantilâtörlerin, kısın kaloriferlerin karşısında sekerleme kesitrenlere ne diyelim?

***

Yine hükûmet programının münakaşası esnasında bağımsız milletvekillerinden biri de israftan, hükûmetin tasarrufa riayet etmediğinden dert yandıktan sonra :

«— Hasan Saka programını okurken sanki yeni bir Basbakanmıs gibi konustu.»

Demiş ve şunları ilâve etmiş :

«— Hükûmetin yeni programı, eskisine nazaran büsbütün programsızlıktır.»

Evvelâ Hasan Saka yeni Basbakan değil de nedir, sayın bayım? Tasarruf istiyen siz değil misiniz? İste hükûmet de bu defa iş başına gelirken en büyük tasarruf muvaffakiyetini gösterdi : baska bir elemanı harcayıp israf etmektense eskisinin eteğinden kesip koluna ekledi, Hasan Sakayı yeniden iş basına getirdi. Bu da bir tasarruf değil midir? Eskisi olmıyanın yenisi de olmaz, derler. Bizim yenimiz zaten yok, eskileri de satamadığımıza göre, bırak, tamir edelim de yeni niyetine kullanalım bari.

Program meselesinde de itiraza hakkımız yok. Hükûmet evvelâ isbasına programla geldi; fakat tatbikatını beceremedi, ağır tenkidlere uğradı.

Bu sefer de programsız geliyor. Daha ne yapsın?!.

BALAYI

Biliyorsunuz, Romanyanın eski Kralı Michel ile Prenses Anne de Bourbon Parme'ın nikâhları gecenlerde Yunanistanda kıyıldı.

O zaman gazetelerde, yeni evlilerin balayını geçirmek üzere İstanbula geleceklerine dair havadisleri okuyunca hayret etmiştim. Nitekim onlar da İstanbula gelmediler, Lausanne'a gittiler.

«— Sekersiz kaldık. Seker bulamıyoruz»

Diye acı acı feryadlar yükselen şu tatsız İstanbulda balayı geçirilir mi, a efendim?!.

SAĞ VE SOL

İstanbuldaki seyrüsefer kaidesi gereğince nakil vasıtalarının, yolun sağından gitmeleri mecburî olduğu icin, sehirde isleyen bilûmum resmı ve nususî otomobil, otobüs, kamyon vesair motörlü nakil vasıtalarının direksiyonlarının sol tarafa alınmasına karar verilmis.

Aman, bundan da «sağa temayül, sola temayül» dedikoduları alevlenmesin sakın !

Cemal Refik

Cumartesi — Çarşamba

HAKİKÎ YAZ

Ortalık öylesine bozulmuş ki hemen herşeyin bir de «hakikî !» si peyda oldu. Meselâ şu neviden ilânlar görüyoruz : Hakikî Amerikan kumaşı, hakikî Haleb yağı, hakikî demokrasi, Troçki'nin hakikî hâtıratı.

Biz de, Haziran sonuna geldiğimiz için kendimizi, şimdiye kadar hakikaten yaz içinde sanıyormuşuz. Asıl hakikî yaz, amma sahiden hakikîsi, pazar günü geldi, buna cümle âlem sahiddir.

İstanbul, bu yaz, Cemal Nadire rahmet vesilesi bir gün yasadı. Herkes evinden fırlamıstı, trenler, vapurlar tıpkı onun karikatürlerinde olduğu gibi salkım salkım insan tasıyordu.

HAKİKÎ DÖNÜŞ

Bu, çok hazin oldu. Amerikan artistlerine benzemek hevesinde olan gençler, yâni hemen hemen bütün mahalle delikanlıları ve kızları, akşamüstü, istakoza dönmüslerdi. Kalabalıkta bir taraflarına el sürülecek olsa «Aman...» diye haykırıyorlardı. Herhalde pazar akşamı yoğurt sarfiyatı artmıştır !.

Kadıköy tarafından dolmus motörleri, geceyarısından çok sonralara kadar islediler. Buna mehtabın güzelliğini ilâve edersek, gecikmenin sebebi de anlasılır.

Lâkin Adaların kalabalığı anlatıla anlatıla bitirilemiyor. Âsaf Hâlet Celebi :

— Efendim, diyor, haddi istiabilerinden fazla ahali geldiği için Adalar az kalsın batacaklardı !

HAKİKÎ YANIKLAR

Moda ve Kalamış koyunda, iğne atılsa denize düşmiyecek kadar sandal, yelkenli, motör var. Fakat bu senenin modası olacak, hemen her sandalın kıcına bir motör takılmıs, uğultudan o güzel'im manzarayı doya doya seyretmenin, tatmanın imkânı yok.

Deniz Kulübünün raftı, yâni dubası, bu pazar ilk defa olarak kalabalık. Orhan Ezine ve ben müstesna, hemen herkesin vücudü yanmış. Ne zaman denize girmeğe basladıklarını soruyorum. En fazla banyo almış olanlar :

— Bununla, diyorlar, üçüncü oluyor.

Hayretimi gören İbrahim Hoyî izah etti :

— Bilhassa bayanlar denize gelmeden boyanıyorlar.

— Ya sen? diye sordum.

— Ben anadan doğma kınalıyım !

HAKİKÎ CEHENNEM

Suadiye plâjı o kadar yanıyor ki, bir çok kimse ağaçlıklar altına canını zor atıyor. Sahil boyunca yeni yapılmış üzenti kübik binalarda hayattan eser yok.

Meşhur asfaltın aksettirdiği güneş ziyası ve harareti, seritten bir fırın gibi bütün civarı kavuruyor. Yolun kenarında, bir ağacın zayıf gölgesine yığılmış Ankaralı bir tanıdık gördüm :

— Bilmem ki, diye mırıldandı, gûya Ankaradan buraya sayfiyeye geldik.

— Peki ne bekliyorsun?.

— Güneş çekilsin de biraz soğuyayım, eriyip dağılmadan eve kadar gideyim.

HAKİKÎ CENNET

Bostanlar arasına, yeşil bir yola saptım. Kulağıma neşeli sesler geldi. Fasulye sırıkları arasında dikkatle bakınca hiç ummadığım bir manzara ile karşılaştım : Bedri Rahmi, Eren Eyüboğlu, Abidin Dino ve kadınlı, erkekli bir kaç ressam, bostan içinde oturmuşlar, resim yapıyorlar. Sokuldum, tek katlı bir binayı kiralamıslar, bostanı bir resim müstemlekesi haline getirmişler. Arada sırada, içlerinden biri, altında oturdukları ağaca bir dokunuyor, gökten dut nüzûl ediyor, onlar da yerlerinden kıpırdanmadan, hem resim yapıyorlar, hem de dut yiyorlar.

Bîtab, yanlarına çöküyorum, iki dut da ben yiyorum ve bunun için artık pazar gezintimi bitirip susuyorum.

Fikret Âdil

Yüzme yarışını kazandıktan sonra

— ...kısından hangisine iliştirsem acaba?

(Ecnebi karikatürü)

Minelbab İlelmihrab

Yazan: Refik Halid KARAY

— Tefirka No. 14 —

Tevfik Paşa kabinesinde şaştıklarım bununla kalmıyordu. Harbi Umumî devrini, koltuğunun altında bir meşin çanta, Eskişehir bilmem nesi şirketi ticariyesi mümessili olarak handan hana, tin tin simsar gibi geçiren Maliye nazır esbakı vezir Ziya Paşa Nafiaya gelmişti. Onun, ak sakalına ve eski mesnedine bakmıyarak böyle, kâr peşinde, alafranga, daha doğrusu Amerikanca çalışmasını belki takdir edenler bulunur.. Fakat eskiden nazırlığı zamanındaki azametini yakından bildiğim için mi, nedir, bana bu, bir hoppalık gibi görünüyor ve kendisinde de, yeni vaziyetinden mahçup gibi daimî bir çekingen hal sezmekliğime sebep oluyordu. Yolda ona rastgelmekten haz etmiyordum. Belki şairane düşünüyordum.

Fakat diyordum ki: Keşke tekaüt maaşına kanaat edip entarisi sırtında, gözlüğü burnunda, köşeye oturup gazetesini okusa.. Maamafih yeni kabinede bulunuşuna şaştığımın sebebi bu his meselesi değildi. Ticaretle iştigaline nazaran madem ki sıhhati kıvamında, aklı başında, azmi mevcut idi ve tekrar millet işine karışmağa da rıza göstermişti, o halde niçin faaliyete muhtaç bir mevkie gelmeyip de, hem içinde bulunmayıp, hem de rahatım yerinde olsun "Ticarette yoruldum, biraz da nezarette dinleneyim!,, der gibi Nafia nezaretinde karar kılmıştı? (Tüccarlık ederken İstanbula ilk trenle inen Paşayı, bir hafta sonra öğle vapurunda görünce bu kanaatimde aldanmadığıma emin olmuştum ya!) Diğer nazırlardan çoğu ise Ziya Paşanın haiz olduğu meziyetlere de, zekâ, azim ve bünyeye de malik değillerdi. Kabinede iki şahsiyet vardı: Mustafa Arif ve Riza Tevfik Beyler... Bunlar, anlaşılan hem mebusan meclisi karşısına çıkarılıp söz söyletmek, hem de heyeti vükelâyı sade ak sakallılardan mürekkep bir meclis-i meşayih şeklinde görünmekten kurtarmak için yeni bir kararla alelacele, son gece nezaretlere getirilmişlerdi.

On senedir avukatlık ve on sene evvel de ancak Liva ceza reisliği etmiş olan Mustafa Arif Beyde Dahiliye nezaretini idare kabiliyetini Tevfik Paşa ve rüfekası nasıl görmüşler, buna nereden hüküm etmişlerdi? Hayret! Ben eminimki o güne kadar bu zatın yüzünü bile görmemişlerdi ve tanıyanlar bile bir ay evvel, selâmını alırken, meclis-i vükelâda birleşeceklerini katiyen hatırlarına getirmemişlerdi. Sonra bir cihet daha vardı: Riza Tevfik ilmiyle, irfaniyle, hitabetiyle, fakat ekseri fikir adamları gibi dalgınlığıyle maruftu; o güne kadar da daha iş başında kıymetini göstermemişti; nasıl oluyordu da bir Maarifle iktifa edilmeyip ona ayrıca bir de "faaliyet-i mütemadiye,, merkezi, Posta nezareti veriliyordu? Verenlere mi, alanlara mı şaşmalı? Şaşırmış kalmıştım. (Hoş, bunu takip eden bütün Tevfik, Ferid, Ali Riza ve Salih Paşa kabinelerinde şaşkınlığımız hem de mütezayiden devam etmişti ya!) bana bir ay kadar evvelisi köprüde "Tevfik Paşa çoktan hazırdır!,, diyen Ali Riza Paşaya:

— Ya bir ay evvel hazırlanmayıp da bir günde gelseydiniz ne heyette gelecektiniz?

Demek arzusu duyuyordum. Arif olsaydım o gün, o saat şu memlekette artık bu şekil idare ve tecrübedide rical ile bir hükümet teşekkül edemiyeceğini anlardım. Ben yalnız Tevfik Paşayı anlamıştım ama bu anlayış beni bir müddet sonra Ferid Paşaya inanmaktan kurtaramamıştı.

O halde demek ki, hiç birşey anlıyamamıştım. Renksizliğine rağmen yeni kabineden, zahir içinde İttihatçı yok, diye, yine memnundum! Renksizlerin İttihatçılardan daha muzur olduklarını henüz bilmiyordum.

9

Rıza Tevfik'in ilk nazırlığı nasıl geçti?

Yemek salonuna geçmek için Rıza Tevfik'in gelmesini bekliyorduk. Bermutad geç kalmıştı; fakat artık mazurdu, zira Nâzırdı. Nezarete geçtiğinin üçüncü günü – bu tesevvüş arasında – ondan intizam beklemeğe hakkımız yoktu.

Robert Kollej Türk heyeti tedrisiye erkânı her on beş günde bir sırasiyle içlerinden birinin evinde toplanıp maa aile akşam yemeğinde bulunmağı âdet etmişlerdi. Konstantinopl Kız Kolleji muallimlerinden olan Filozof da bu topluluklarda bulunuyordu. Fakat o sefer, ilk defa, aramıza Nâzır olarak girecekti. Maarif Nâzırı, binaenaleyh bizim, muallimlerin nâzırı...

Ah bu Kollej hayatı! Nesi iyi değildi ki?.. Binası, mevkii, manzarası, idaresi, talebesi, ille Türkçe kısmının muallimleri... Hüseyin Bey gibi vakar ve dürüstlüğün gayesine varmış, Feridun Nigâr Bey gibi aile babalığının timsalini kurmuş, İ. Hikmet Bey gibi mahviyetin fevkini bulmuş bu ilim, edebiyat adamları, sonra Adnan Bey [İstanbul mebusu ve sabık Sıhhiye Müdiri Umumîsi olan Adnan Bey ki mektebde coğrafya muallimi idi] tanıdığım bütün insanların en sevimlisi ve en zekisi... «Daha sonra – hayır, hepsinden evvel – Halide Hanım... Zekâsının ve zevklerinin derinliğiyle yüksekliği arasında adamın başını döndüren ve insana, daima kendi küçüklüğünü, kendi noksanını duyuran bu, nasıl anlatayım, hayretâver halika...

Bunların arasında bulunmak nimetlerin en büyüğü idi. Zaman bana o günleri arattı; fakat onlara da, zannederim ki bu eski günleri daima zevkle yâdettirmiştir.

Evet, Rıza Tevfik'i yemeğe bekliyorduk kulağımız otomobil sesinde idi. Nihayet kapının zili öttü ve biraz sonra içeriye, toza toprağa bulanmış, kan ter içinde, yorgunluktan tıraşı bile uzamış, boğuk sesli, mecalsiz bir adam girdi. Biz Nâzır Rızayı terü taze ve zarif bir kıyafette bekliyorduk. O işte böyle, bu halde gelmişti.

Neden? Kendisi anlattı: Ecnebiler Darüleytam talebesini milyonlar sarfiyle itmam ettiğimiz mekteblerden tutup tutup dışarıya atıyorlardı. Binbir yere başvurarak onları yerleştirmek için uğraşmış, otomobilini de onlara bırakmıştı; kendisi Arnavutköyünden buraya yaya gelivermişti, gelivermişti amma az bucuk yorulmuştu!

Az buçuk diyordu amma biz pek çok yorgun olduğunu görüyorduk. Sabahtanberi Maarif, Posta, Meclisi Vükelâ, Mebusan, Saray, İngiliz Karargâhı, Darüleytamlar ve nihayet Rumelihisarı... Bu seyrüseferler insanda tâbü tüvan mı bırakır? Fakat Rıza Tevfik o kabîl pulad bedenli ve çelik azımlı mahlûklardandı ki sıcak çorbadan ve bir kadeh şarabdan sonra yüzündeki yorgunluğun bir sis tabakası gibi, gözümüzün önünde tedricen dağıldığını gördük. Kahveler içilirken, uykusunu tam uyumuş, bütün gün keyfini müsterihane itmam etmiş mazûl bir devlet memuru gibi, üzerinde uzun zamandanberi dinlenmiş bir adam hali vardı. Öyle kabine sırrı, Nâzırlık ketumiyeti gibi mânasızlıklara da metelik vermiyordu: «Sadrıâzam dedi ki» diye başlayıp zaten gizlenecek hiçbir ciheti kalmamış olan müzakereyi naklediveriyordu.

Fakat Adnan Bey gibi komite sırrını muhafaza âdetini almış ve benim gibi eski devlet memurlarının ketumiyeti terbiyesine alışmış olanlara, doğrusu bu, hoş bir tesir yapmıyordu. Bereket ki içinde bulunduğu zümreden bir zarar gelmek ihtimali yoktu; bizi, pek iyi tanıdığı için söylediğine hükmederek teselli buluyordum.

Fakat ertesi günü sabah, rıhtımda kendisine rastgeldiğim zaman bu hükmümde de hatâ ettiğimi anladım: Rıza Tevfik Bey, bermutad yaya, Bebek istikametinde, yanında biri, hızlı hızlı yürüyor ve bir şeyler anlatıyordu. Ben de yanaşıtm. Meclisi Vükelâda geçen bir münakaşayı, – hatırımda kaldığına göre Ziya Paşa ile ya uncu Kozmeto veyahud da kömür meselesine dair – yaptığı muarazanın tafsilâtını nakled iyordu. Tanımadığım o zat – bir mazûl mümeyyize benziyordu – çarşıda bizden ayrıldı.

— Kimdi bu adam?.

Diye sordum. Rıza Tevfik Bey, nâzırlar arasındaki mahrem bir müzakereyi bitamamiha anlattığı bu şahsı tanımıyordu:

— İyi bilmiyorum... dedi, terbiyeli bir adamdır, bir yerde görmüştüm amma...

Fakat Filozof, bunları benim fikrimce kasden, devletçe mahzur görmediği ve kendi şöhreti için de faydalı bulduğu için önüne gelene anlatıyordu. Rıza Tevfik'i zevahirine bakarak saf, safdil veya unutgan zannedenler aldanırlar.

İşine geliyorsa, icabında, sır tuttuğu gibi yirmi beş yıl evvelki bir çehreyi veya bir muameleyi de hatırlayıverir. Taşgın zekâlar böyledir. Zayıf göründükleri yerde bazan birdenbire kuvvetli ve kuvvetli sanıldıkları yerde de zayıf oluverirler; nitekim, memûlümüz haricinde ilk Tevfik Paşa kabinesinin en amelî, en çalışkan, en işgüzar nâzırı da o olmuştu. Bin müşkülâtla Darüleytamları dağılmaktan, İstanbul tenviratını kesilmekten kurtaran ve muzır bir hayli suiistimallere sed koyan ve meydan okuyan da o idi. İttihad ve Terakkinin, otomobilden inmiyen ve ahaliye karışmağa tenezzül etmiyen son nâzırlarından sonra halk içinde medenî çehresi ve açık alniyle dolaşan ilk nâzır da yine Rıza Tevfikti.

Fakat Rıza Tevfik Bey nezaretlerinde o zaman bir nâzır değildi.

(Devamı var)

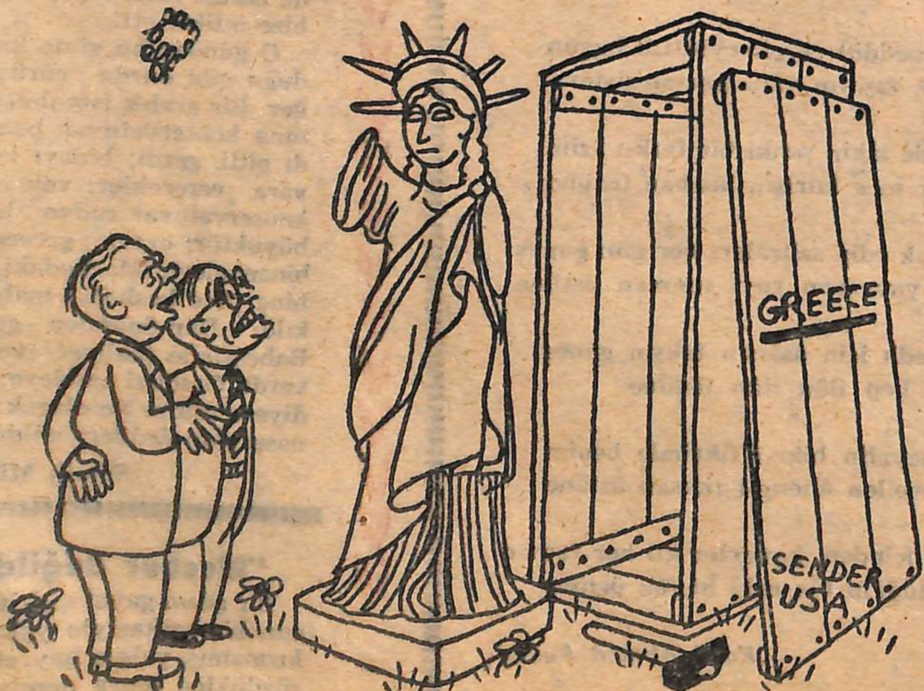
Kadın modalarında irtica

Herşey aslına rücu eder

Amerikanın Yunanistana yolladığı Venüs dö Milo taklidi

"Yunan" karikatürü

Hürriyet heykeli

Halk — Ah, şu başımdaki değirmen taşı! Yoksa gırtlağıma kadar batmazdım!

Münasebetsiz adam

Akıntıburnunda dolaşırlarken kadın, kocasına sorar:

— Şuraya düşüversem beni kurtarmak için sen de kendini denize atar mısın?

— Elbette, karıcığım. Bana daima «senin kadar münasebetsiz şeyler yapan adam görmedim» diyip durmaz mısın?

Mürabahacının son sözü

Eşya üzerine faizle para veren bir mürabahacıya, ölüm döşeğinde iken yanına gelen papas - âdet olduğu veçhile - bir gümüş haç gösterir. Mürabahacı, itiyadına kapılarak:

— Buna fazla bir şey veremem; ancak beş frank!.. der ve ruhunu teslim eder.

İsviçreye mektup

Kadıköylüdür, sarışındır, daima başı açık gezer ve gözlük takar; bilhassa kışları her akşam muntazaman saat 18 i 10 geçe Taksime doğru çıkar ve 19 u 10 geçe tünele doğru iner. Yanında, gözleri velfecri okuyan esmer bir arkadaşı yahut da yine gözlüklü fakat kendisinden daha tombulca kerdeşi vardır. İki kardeş de bekârdır. Seyrekleşen samur saçlarından bir tutamı çok âsidir ve daima kıyam eder ama, o, yüzünün bütün kırışıklarına rağmen kıyam etmez. Hiç bir toplulukta kendisine rastlanılmaz. Mizantrop olduğunu söylüyorlar. Bir ip ucu daha vereyim: Sevgilisi ile vapurda ve yolda ayrı gider, fakat Adada çamların altında saatlerce yorulmadan, bıkmadan sevgilisinin şikâyetlerini dinler. Zamanımızda böyle erkek olur mu diyeceksin? Ne ise, kim doğru hallederse, Fitne Fücur evinde dondurma ikram edecek.

Bence İstanbulda en güzel çamaşırları olan Kâmuran, geçen gün kombinezonları ile dezabiyyelerini gösterdi, kıskandım doğrusu. Yalnız geceleri saat 11 den sonra arkadaşı ile köpeğini gezdireceği yerde sıkı adımlarla Şişlideki Sırmalı apartımanına yürüyüs yapsa belki biraz zayıflar.

Muhabbet kuşu tepesi açık büyük hasır şapkalar giyiyor, daima mütebessim ve her ân her kese selâm verecek bir edası var.

Şadanı Ankarada gördüm, Mısırdan dönmüş. Üzerinde topuklarına kadar uzun kırmızı bir tayyör vardı; iskarpinlerinin bağları eteklerinin altında kayboluyordu; Ankaranın Bülbülü her şeye rağmen daima sık ve zarif.

Izmirli Mualla henüz İstanbula gelmedi. Onlar bu sene artık otelde kalamıyacaklar, güzel bir apartman tuttular; dillere destan olan kokteyllerini evinde verir artık.

Bir daha mektubumda sana Florya dedikodularını yazacağım.

Fitne Fücur

İHÂB HULÛSİ'YE

- Burgaz yarenliklerinden -

Şöyle yan gelmiş de kâfir zirve-i şân üstüne
Harf atar iskemlesinden şimdi yârân üstüne

Fırçasından yağdırırken daima rengü ziya
Nakşederken bin bayan her levh-i tâbân üstüne

Bazı dem niçin aceb katran döker efkârıma
Hem urur ilhamıma tırpan tırpan üstüne?

Bir gazel tarheyleyip İhâb'a sunsam bari ben
Celb için efkârını bir şûh fettan üstüne

Şöyle çeksem zevrek-ı eş'ârı hem Kandilliden
Sonra gelsem gizlice bir ân (Emirgân) üstüne

Çekme şimşiri gazap her âh-ü efgan üstüne
Kahve nûş et sevgilim fincan fincan üstüne

Sanma sen kim kalb-ü ruhumdan perişan yer olur
Cekseler Yunanı şayed şimdi İran üstüne

Ben fakat tercih kıldım ibtisamı giryeye
Her taraftan saldırırken bin keder can üstüne

Hanesin gaybetti lâkin işte mimar-ı hayâl
Vehmederken kurmağı dükkân dükkân üstüne!

İçli rüzgârlar eserken karşıdan Burgaz'da ben
Bir hasır sersem de yatsam bâri divan üstüne

Süzme çeşmin lûtfedip sen nurum İhâbım benim
Kırma boynun, gelmesin gerdan gerdan üstüne!

Bir mücevher yapmış olmam cevherin izhar için
İnci dizsem durmadan bin şâh-ı mercan üstüne!

Arz-ı kâlâyı uhuvvet etmek üzere sevgilim
İşte geldik hanene mihman mihman üstüne

Hayli tebdili tebeddül gerçi seyrettik bugün
Geldiğin gördük zayıfın yâni şişman üstüne

Görmedik işlerde lâkin sanki bir fark-ı azîm
Sade verdik bir nice kurban kurban üstüne

Renge müstağrak edip sahraları her gün güneş
Nurlu affişler yayarken ruyi umman üstüne

İsterim kim medh için âsârını taksın güneş
Cebhe-i eflâke hep ilân ilân üstüne

İzdivaç etsin hayalin bikr-i fikrimle benim
Sözlerimden serpilen âheng-i raksan üstüne

Neş'e cûş etsin içinden, handeler kıl her zaman
Hasretinle döktüğüm bin eski hicran üstüne

Fazıl Ahmed Aykaç

Vesikalı

Bir zamanlar ekmeği vesik... ya bağlamıştık. Amelî bir fa... dası görülmedi. Lokantalar... yine vesikasız ekmek yiyordu... ve ekmek vesikalarını kulla... madan fırınlardan bile kolay... ekmek alabiliyorduk.

Francala daima mevcuttu.

Vesikalı ekmek devri, e... mek israfının ve suiistimalinin en civcivli hengâmesi oldu.

Sümer Bank bezlerini, ve basmalarını vesika ile dağıtmak usulünü tutturduk. Bir suiis...maldir başladı; mallar kara b... saya düştü. Bazı dükkâncı... tevzi için ellerine verilen bal... ları dosdoğru ve büyük kâ... piyasaya sürdüler.

Vesikalı pamuklu tevzii y... zünden vurgunlar vuruldu.

Memurlara vesika ile elbi... lik kumaş dağıtmak istedik. ...giliz malları ile birinci kal... yerli Merinos kumaşlarını e... bir paylaştı; küçüklere avar... sı kaldı. Bunu da berbat et... Gaz fişi Mısırçarşısında, kur... fişi yerli mallar pazarı kapıs... da kapışıldı!

'Eski

Bir vakta er...
Koyun belli ...
Herkes yaras...
Deva belli d...

Netice - i Kelâm

Marki Imperiali Italyan kr...nın İstanbulda yani Osmanlı ...paratoru nezdinde büyük elçis... ken Kont Sforça sefaret müste...rıydı. Ben de kendileriyle teşer... etmişlerdendim. Serkil Dorya... ve Kont Sforça'yı; yayan yürü...yi çok sevdiği için ekseriya cad...lerde görür, konusur veya selân...şırdım.

Her iki zatın der.leri Tepeba...daki İtalyan sefarethanesini ba... bir mahale nakletmek, o zaman ...ha dar ve gürültülü olan Tepe... caddesinden kurtarmaktı. Arsa... mı aramadılar? Eski bahçeli ...yük konaklara mı bakmadıl... Hepsini biliyorum. Fakat muva... bir yer bulamamışlardı..

En sonra İtalyan sefareti ... Maçkadaki arsa alındı ve inşa... da başlandı. Hem de bitmek üz... idi; Trablusgarp muharebesi bu... de bozdu. Bina ikmal edilemed... bize intikal etti.

O günden bu güne kadar da...duğu gibi durdu çürümediyse... ğer. Bir aralık İstanbul valisi, ...nına konservatuvar hocalarını ...dı gitti, gezdi; binayı konserv...vara verecekler; yok öyle d... konservatuvar radyo binası ... büyüktür; oraya geçecek ded... binaenaleyh Maçkadaki müke... bina yine boşluğa mahkûm b... kıldı. Dün önünden geçiyord... Bahçesinde faaliyet ve kalab... vardı. Oradaki ameleye; ne ol... diye sordum. Ne olacak; tütün...posu oldu dediler; güldüler.

Semih Mümtaz

"Mecbur değildiniz!

Bir adam gayet çirkin olan k...sını bir başkasiyle yakalamış; kızmamış, yalnız hayretle raki... süzdükten sonra demiş ki: "... benim gibi mecbur da değild... Ona şaşıyorum!„

...ının ...ikleri

...komedyası

Şimdi de şeker, vesikalıdır. Hâlâ tevziat düzene sokulamadı ve hâlâ kilosu üzerinde bir istikrara varılamadı. Ne dolaplar döndüğünü yakında gazetelere aksedecek haberlerden öğreneceğiz.

Ankarada halka 2 kilo şeker verildi; İstanbulda bir buçuk kilo, bazı yerlerde ise 400 gram! Faraza yedi nüfuslu, dar gelirli ve Ankaralı bir aile 14 kilo şeker alacak. Halbuki bütçesi itibariyle azamî aylık sarfiyatı en fazla 4 kilodur. 10 kilosunu satacak; bu suretle ve zorla kara borsacılığa alışacak!

Dünya vesikayı tasarruf, nizam, adalet, müsavat için kabul etmiştir.

Bizde vesikalı maddeler israfa, intizamsızlığa, adaletsizliğe ve müsavatsızılğa yol açıyor.

Bereket havayı vesikaya bağlamak lüzumu hasıl olmuyor. Yoksa bir kısmımız havasızlıktan boğulur, bir kısmımız hava ile şiserek balon gibi havalara yükselirdik!

KİRPİ

...fter„ den

...î bizim günümüz,
..., kurt belli değil.
...derman arıyor,
...dert belli değil.

"Âşık Ruhsatî"

Üzüntüden kurtulmuş

— Demir, o gürültü nedir?.

— Anne, hani senin daima kırmamdan korkup üzüldüğün vazo var ya...

— E.. ne olmuş?.

— Artık üzülmene lüzum kalmadı da!

FIKRALAR

Su ve şarap

Bursalı Şeyh Zaik Efendiye hısımlarından bazılarının «şarabı besmele ile içer» dediklerini kendisine söylediler. Şeyh bu sözü söyliyenlere şu cevabı verdi:

— Ben su içerken besmeleyi unutuyorum. Şarab içerken nereden aklıma gelsin?.

Boğulurmuş

Şair Kanlıcalı Nihad Beye dostlarından biri:

— Yusuf Kâmil Paşanın meşhur (Telemak) tercümesini nasıl buluyorsunuz?..

Diye sorar.

Şair şu cevabı verir:

— Biraz okudum, durup nefes alacak yerini bulamadım. Baktım ki boğulacağım. Elimden attım, kurtuldum!

Majeste Tenor

Meşhur Alman tenoru Storack, bir temsil vermek üzere Viyanadan Berline gitmek üzere idi. Hizmetçisi eşya bavullarını kapatmış, fakat sanatkârın oyunda giyeceği bir imparator tacını içine koymağı unutmuştu.

Tren hareket etmek üzere olduğundan Storack bu ağır tacı aldı, boş bir şapka kutusunun içine koydu. Tren hududa gelince gümrük memuru:

— Beyana tâbi bir şeyiniz var mı? diye sordu.

— Hiçbir şey.

— Lûtfen şu şapka kutusunu açar mısınız?.

Storack kutuyu açtı. Memur tacı görünce beti benzi attı, derhal selâm vaziyeti aldı:

— Haşmetpenah, dedi. Sizi rahatsız ettiğimden dolayı affınızı istirham ederim!

Görüş farl

— Burasını nasıl buldun?

— Daha henüz bulamadım. Arıyorum.

Solist — Şimdi ne okuyayım?

Çalgıcılar — "Cihar attım, şeş oynadım!„

Solist — Olmaz, ayol, dinleyiciler arasında üstüne alınacak bazı eski bakanlar var!

Büyük Millet Meclisinde ibret dersi sözler

Mebusların ağzından:

★ Orman İşletmelerinin kârı 250 bin lira, masrafı 14,5 milyon liradır.

★ Bir harada 20 hayvan, fakat 200 memur vardır!

★ Bütçemiz açıktır; vergi tahsilâtı 31 milyon lira eksilmiştir!

★ Aşağı in! (Alt larafını yzaamadık)

★ Alçak! (... Bunun de gerisini yazmaktan utandık)

★ Devlet dairelerinde bir taraftan soba yanar, diğer taraftan vantilâtör döner!

★ İrtikâp ve irtişa ile merhametsizce mücadele etmeli, mürtekip ve mürteşileri askerî mahkemelere yollıyarak en ağır cezalara çarptırmalıdır!

★ Devlet dairelerindeki o lüks tefrişatı, o abajurlu lâmbaları, kaloriferli dairelerde yakılan sobaları, vazifeleri başında makyaj yapan hanımları derhal kaldırmalıdır!

★ Bir müdürün hokkası 200 liradır!

★ Bilmem hangi şefe, bilmem hangi müdüre teker teker oda tahsis edeceğimize onları memurlarla bir arada oturtsak kibarlığımızdan mı kaybederiz?

★ Daktilolar okadar çok ki bir müddet yazı yazdıktan sonra örgü örüyorlar!

★ Odalarda 500 liralık koltuklar durur. Bu koltukları kaldırmak lâzımdır!

★ Devlet dairelerinde daktiloya iş verilmemelidir. Her memur kendi yazdığı yazıyı tape edebilmelidir!

★ Yapılacak şey Seçim Kanunu çıkardıktan sonra Meclisi de dağıtmak ve yeni bir seçim yapmaktır!

★ Bu hükümete güven oyu verirseniz seçmenlerimize hangi yüzle bakacağız?

★ Arkadaşlar! Teklifim şudur: Kabineyi elbirliğiyle kendimiz düşürelim!

★ "Yapacağız, edeceğiz, düşüneceğiz, tedbir alacağız„ demekle iş bitmez!

Başbakan ağzından:

★ 9 ay içinde birbirinden mühim 25 kanun getirdim. Siz bunu 3 sene çalışsanız çıkarabilir misiniz? Şüphe ederim!

Netice:

40 muhalif reye karşı 308 reyle kabineye itimat. Veleddallîn!. Âmin!

Zevkinize Uyacak

DENTOSİL

DİŞ KREMİ

Tecrübe ettiniz mi? Bol köpürür, zaikanızı okşar.

Hem görmez, hem anlamaz

Kadın — Köpek diye yine bütün gün sokaklarda çocuğun oyuncak ayısını gezdirmişsin!

'Fransız" karikatürü

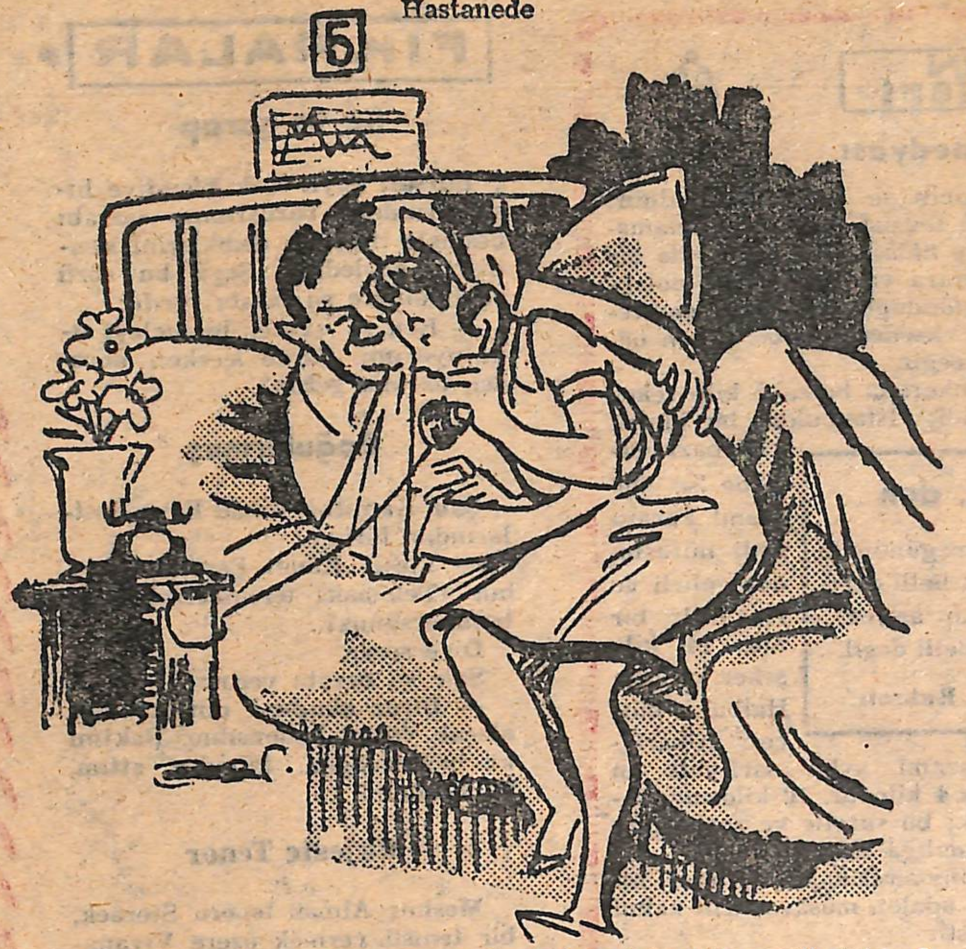
Erir mi? Erimez mi?

Profesör — Şimdi bu bir lirayı aside atacağım. Acaba eriyecek mi? Kim cevab verecek?
Talebe — Erimez efendim.
Profesör — Doğru, niye erimez söyle bakayım?
Talebe — Erise asidin içine atmazsınız da onun için!

Din dersinde

— Çocuklarım, Allaha günahlarımızı affettirmek için ne yapmalıyız?
Bir sükût devresinden sonra çocuklardan biri cevab verir:
— Ne mi yapmalıyız? Tabiî ilk önce günah işlemeliyiz!.

Hastanede

— Evet, sayın bayan, 5 numara şimdi daha iyi gidiyor. Elleri kımıldamağa başladı!

"Yunan" karikatürü

Mamazel Persefoni evleniyor

Bu sefer erken davranmışım. Salonda kimse yok. Sandalyeyi köşeye çekip oturdum. Beklemem uzun sürmedi. Cebimden gazetemi çıkarırken kapının önünde bir kadın peyda oldu. Ters çevrilmiş büyük bir sepete benzeyen alacalı hasır şapkasının kenarına uzun, ucu kıvrık bir horoz tüyü saplanmış. Kendisi de uzun boylu, zayıf, pembe roblu, çorapsız bir madam. O ayakta, ben oturur vaziyette olduğumuz için şapkasının devrik kenarları yüzünü görmeme mâni olamıyor. İtina ile maşalanmış oksijenli saçlarının diplerinden beyazlar sırıtıyor. Kaşları ressam fırçasiyle çekilmiş incecik bir çift çizgi halinde. Gök mavisi gözleri çukura kaçmış. Kat kat sürülen kremli pudra badanası yanak buruşuklarını gizliyemiyor. Allığını da ihmal etmemiş. Kızıl boyalı, incecik dudakları, kanı henüz pıhtılaşmağa başlamış ustura yarasını andırıyor. Gerdan derileri sarkık, göğüs yamyassı.

Birini arıyormuş gibi başını uzatıp etrafa göz gezdirdikten sonra içeriye girdi, gülümseyerek selâm verdi:

— Bonjur efendim.

— Bonjur Madam.

Kaşları çatıldı, küskün bir edâ ile başını salladı:

— Ookhi kirye! Yook efendim, ben deyilim Madam, ben bir Mamazel. Çünkim iç bir tefa yapmamisim evlenmek.

— Pardon, Madmazel! Evvelâ farkedemedim, kusura bakmayınız.

— Yok sindik bir büyük zarar, ma çok rica ediyorum, baska bir tefa benim için soylemiyezeksiniz Madam.

Ayağa kalktım, tekrar özür dileyerek teminat verdim:

— Hayır, hayır. Hiç merak etme, Madamcığım... Pardon, Madmazel! Bir daha kat'iyyen söylemem, Madmazelciğim!

Yüzü güldü:

— Efharisto poli, kirye. Çok teşekür ediyorum.

Sandalyeyi işaret ettim:

— Oturmaz mısınız, Madmazel?

— Evet efendim, istiyorum oturmaya, çünkim tramayda ayaklarimin ustunde geldim. çok cok yorulmusum.

Oturdu. cantasından aynasını çıkardı, gözlerini belerte belerte yüz tuvaletini tetkik etti, parmaklarının ucunu tükürükleyip şapkasından çıkan dibi kırçıl saç demetlerini düzelttikten sonra bana döndü:

— Zanetiyourm ki siz kıyabiliyorsunuz bize.

— Aman madmazelciğim, ben size nasıl kıyarım?.

— Pardon efendim, yaniyakim bizimkilere siz kıyma yapacaksiniz?.

— Hayır, Madam... Pardon, Madmazelciğim! Kıyma yapmasını da, köfte kızartmasını da...

Telâşla çantasını salladı:

— Yok vire köfte, evlendirmek yapmıyorsunuz siz?

— Hâââ... Nikâh kıymaktan mı bahsediyorsunuz? Pardon, yanlış anlamışım ben. Tebrik ederim, Madmazel! Demek evleniyorsunuz artık. Haniya, nişanlınız nerede?

— Yoook efendim benim nisanlisi. Cünkim iç ir tefa evlenmiyorum ben.

— Niçin evlenmiyorsunuz Madmazelciğim? Henüz gençsiniz. Yazık değil mi size?.

Gençlik kelimesinin verdiği neşe ve gururla evvelâ gülümsedi, sonra benzi soldu, hazin hazin içini çekti. Derin bir gönül yarasına dokunduğumu anladım, elli beşlik Madmazeli daha fazla üzmemek için bahsi değişitrdim.

— Şimdi siz kimi bekliyorsunuz, Madmazel?

Üzüntünün tesiriyle sesi titrekleşmişti. Yutkunarak cevab verdi:

— Benim bir kiz kardaş var, Evdoksiya. Onun kizi Mamazel Persefoni, bilirsiniz?.

— Maalesef bilmiyorum, Madmazel!

— Evet efendim, ne zaman buraya gelecek, göreceksiniz ki, Persefoni cok güzel bir kiz. Sapkaci mağazada çalışıyor, em da bir Türk çucuk ilen evleniyor, ismisi Hasan Bey. Cok zengin bir çucuk, em da galan. Persefoni'ye naasin seviyor bilirsiniz? Çok buyuk bir amur var icerde. sankim yanıyor.

Antrede sesler duyuldu. Madmazel telâşla kalktı.

Bayan Persefoni ile Bay Hasanın evlenmelerini de AYDEDE'nin gelecek sayısında anlatacağım

Ce. Re.

"Eşek arısı beli" denilen yeni korselerin tesiri

— Eğer ikiye bölunurse yarı yarıya paylaşırız!

"Fransız" karikatürü

Eski nükteler:

İNSANLAR ve HARBLAR

Yusuf Kâmil Paşanın meclisinde, bir gün, muharebeden bahsolunurken hazır olanlardan biri:

«— İnsanlar muharebeyi ne vakit terkedecekler?» diye sorar

Horoz akıllılardan olan sual sahibine Paşa şu cevabı verir:

— Horozlar, ne vakit döğüşmekten vazgeçerse!

ARAFATTA TANBUR

Saray sazendelerinden meşhur Tanburî Zeki Mehmed Ağa, ömrünün sonlarında hacca niyet edip gitmek üzere iken Beşiktaşta Kethüda zade Arif Efendiye tesadüf etti. Elini öptükten sonra:

— Hoca Efendi, ben hacca gidiyorum. Artık tanbura orada tövbe edeceğim.. deyince, Kethüda zade:

— Yok, dedi, sen arafatta da çal!

BİR SORU

Bir gemiden sarkan merdivenin her basamağının arası 33 1/2 santimdir. Eğer deniz 83 3/4 santim yükselirse kaç basamak su altında kalır?

(Cevabı 8 inci sahifede)

Varyete

"Fransız" karikatürü

KISA HİKÂYE

Öksürük

Hulki Efendi bir haftadır mütemadiyen öksürüyordu. İlâçların envaına başvurmuştu ; Hasan, Hüseyin, Rıza, Salim ve gayrihim isimli birçok öksürük hap, güllâç ve şurublarından çifter çifter, kaşık kaşık yutup içmiş, sırtına hardal yakıları, tentürdiyotlu pamuklar yapıştırmış, yirmi kuru boynuz çekmiş, fakat yine bir tesirini, faydasını görmemişti. Haremi şaşkına dönmüş, Efendi ise baygın düşmüştü. Aman Allahım, o ne öksürüktü... Sanki ciğerleri yerinden sökülüyor, ağzına geliyordu ; içerişi güm güm, hamam kapısı gibi ötüyor, inliyordu.

Hulki Efendi bütün geceyi, bu uzun, yağmurlu, soğuk kış gecesini uykusuz geçirmişti. Zira öksürüğü biraz kesilir gibi olup da çehresi kıpkızıl, gözleri kanlı ve göğsü sızı içinde, bîtab başını yastığa koyar koymaz gırtlağına bir gıcıktır yapışıyor, o azdırmamak için nefes almamağa uğraştıkça öksürük artıyor, gözlerini çeşmhanelerinden uğratıyordu. Biraz nefes almağa vakit bulursa :

— Aman hanım, bir yudum ıhlamur !

Diyordu. Fakat bu inatçı öksürüğe ne ilâç, ne tedavi hiçbiri fayda etmiyordu.

Hulki Efendi tam on saattir bir teviye öksürmekten nihayet bîtab düşmüş, sabaha doğru, nasılsa bir az kendinden geçmiş, dalmıştı.

Galiba adaçayı, yahud da son kokladığı günlük dumanı biraz tesir etmişti. Duvara dayalı uzun, ayaklı ve camekânlı muvakkithane saati şimdi, bir haftadır âhengini ihlâl eden o müz'iç öksürüklerden kurtulan odanın eski sessizliği içinde işleyebilmekten memnun, tıkır tıkır öterken Hulki Efendi birden başını kaldırdı. Sanki boğuluyordu, boğulmuştu, nefesi tamamen tutulmuştu... O ne gıcık, o ne öksürük, o ne nöbetti ! Sanki ağziyle ciğerleri arasındaki delikten, hançeresiyle midesi ortasından, vapurların çapa koyverdikleri demir zincirin geçisi gibi uzun öksürük silsilesi sürükleniyor, fakat bir türlü bitmek bilmiyordu.

Acaba Hulki Efendinin bu sademe ile ciğerleri mi yerinden kopacak, son nefesi mi çıkacaktı? Haremi âciz, perişan, harab bir halde yerinden fırlamış, alaca karanlıkta iki büklüm, bin ıstırabla çırpınıp öksüren zevcine baka kalmıştı.

Perdelerden hafif bir ışık, sabahın ilk ziyası odaya yavaş yavaş süzülüyordu.

O esnada kadıncağızın nazarı yorganın üstüne isabet etti, hayretinden ve korkusundan vücudü buz kesildi.

— Aman, diye haykırdı, Efendi, bak, ciğerlerin ağzından gelmiş !!

Hulki Efendi, öksürüğüne rağmen gözlerini dört açtı ve işaret edilen yere, yâni ta önüne bir defa baktı ve canhıraş bir sesle :

— Eyvah ! !

Diye bağırdı. Nasıl bağırmasın ki, orada, ağzının eğildiği yerde biri kara, diğeri ak iki ciğer, kendi ciğerleri serilmiş duruyordu. Karısının hakkı vardı, öksürürken muhakkak ciğerleri yerinden kopmuş ve ağzından fırlayarak önüne düşmüştü. Tevekkeli değil, bu son öksürük büsbütün başka, hepsinden zorlu idi...

Şimdi ne yapacaklardı? Haremi :

— Hekim, hekim çağıralım !

Diye inledi. Hulki Efendinin gözleri kendi ciğerlerine dikili, şaşkın duruyordu. Yanılmıyordu. İşte oda büsbütün aydınlanmış, bu ışık içinde birisi kara, diğeri ak bir takım ciğer, kanlı ve yarı parçalanmış bir halde önüne serilmişti.

Nasıl oluyor da buna rağmen hâlâ yaşıyor, etrafını görebiliyor ve hattâ konuşabiliyordu? Hayret!

Tam bu esnada açık kalmış olan kapı gıcırdadı, içeri evin kedisi girdi ; gözleri parıl parıl yanıyordu. Hulki Efendi son bir gayretle ellerini ciğerlerine uzattı :

— Kedi kapmasın ! Kedi kapacak ! Koş ! Yetiş, Hanım !

Diye bağırdı.

Kedi acı, keskin, haşin ve zalim bir sesle miyavlayordu. Muhakkak kokusunu almıştı ; pençesinden kurtaramıyacaklardı.

Nitekim öyle oldu. Samur birden atıldı, ciğerleri kaptı ve bir hamlede fırlayıp kaçtı. Hulki Efendi ancak :

— Eyvah !

Demeğe vakit bulmuş, bayılıp kendinden geçmişti.

*
* *

Ayıldığı zaman meseleyi izah ettiler : Meğerse o gün eve gelen bir takım ciğeri kedi, geceleyin, mutfaktan kapmış ve açık kalmış olan kapıdan Hulki Efendinin yatağına kadar getirmişti. Fakat Efendi, öksürüğün şiddetiyle birden uyanınca korkmuş, bırakıp kaçmıştı. Samur ikinci defa odaya onu, bu elinden kaçırdığı fırsatı aramağa gelmişti !

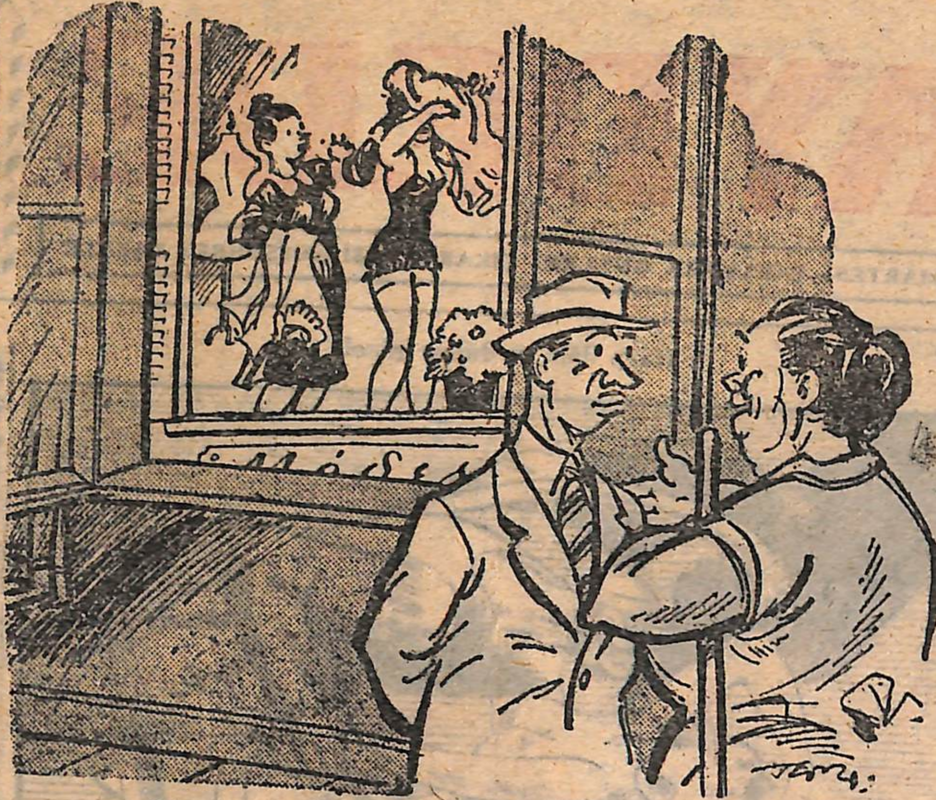
Eski «AYDEDE» den

Doktor — Tık, tık, tık !
Hasta — Buyurun !

"Ecnebi karikatürü"

Fevkalâde manzaralı kiralık oda

— Odanızın fevkalâde manzarası var diyordunuz. Nerede?
— A oğlum arkana dönüp baksana ! Kadın terzisi var !

"İtalyan" karikatürü

Köpeğin kuyruğu

— Fatoş, köpek kelimesini hecele bakayım !

— K - ö - p - e. !

— E.. arkasında ne var?.

— Kuyruğu !.

AĞABABA ANLATIYOR

Korku

Vaktiyle bir kabahatliyi idama mahkûm ederler. Tam asılırken hâkimin ayağına kapanır,

— Aman, der. Aramızda hak, hukuk var : Babam komşunuzdu. Tuzunu, ekmeğini yemiştiniz !

— Ya, öyle mi? Babanın adı ne idi? Söyle de bir düşüneyim !

— Ben şimdi korkudan kendi adımı unuttum. Babamınkini nereden hatırlayacağım?

Arapça zorluğu

Nasreddin Hocaya sormuşlar :

— «Daraba» ne kelimedir? Bilir misin?

— Bilirim amma söylemem, demiş, zira iş bununla kalmaz, tasrifini sorar, anamdan emdiğim sütü burnumdan getirirsin !

* * *

Yine vaktiyle bir genc köylüyü kasabada medrese tahsiline göndermisler. Cocuğun kafası bir türlü « tasrif » e yatmamış ; el'aman çekmiş, nihayet vazgeçip köyüne dönmüş.

Bir gün odun yararken baltası sağlam, sert bir kütüğe rastladığından ne yapsa ağacı ikiye bölemezmiş. Fakat gayreti kırılmamış, kendi kendine demiş ki :

— Ulan, «darabe, yadribü» den de güç değilsin a ! Elbette senin hakkından gelirim !

Son çare

Vaktiyle güzelliği ve hoşsohbetliğiyle ün almış bir bayan, yaşlandığı zaman yüksek bir apartımanın üst katında oturuyormuş. Kendisini ziyarete gelen eski ahbablarından biri, merdivenlerden şikâyet etmiş. O da cevaben demiş ki :

— Ne yapayım dostum, erkeklerin kalbini çarptırabilmek için elimde kalan tek çare !

Gençlik

Doksanına yaklaştığı halde hâlâ dinçliğini ve gençliğini nasıl muhafaza ettiğini Fransız romancısı (Rachilde) den sormuşlar. Şu cevabı vermiş :

— Hayatta genç kalabilmenin yegâne sırrı, gençlerle yaşamaktır.

Bir dakika sonra ilâve etmiş :

— Fakat onlar gibi yaşamamak şartile !

Zindanda

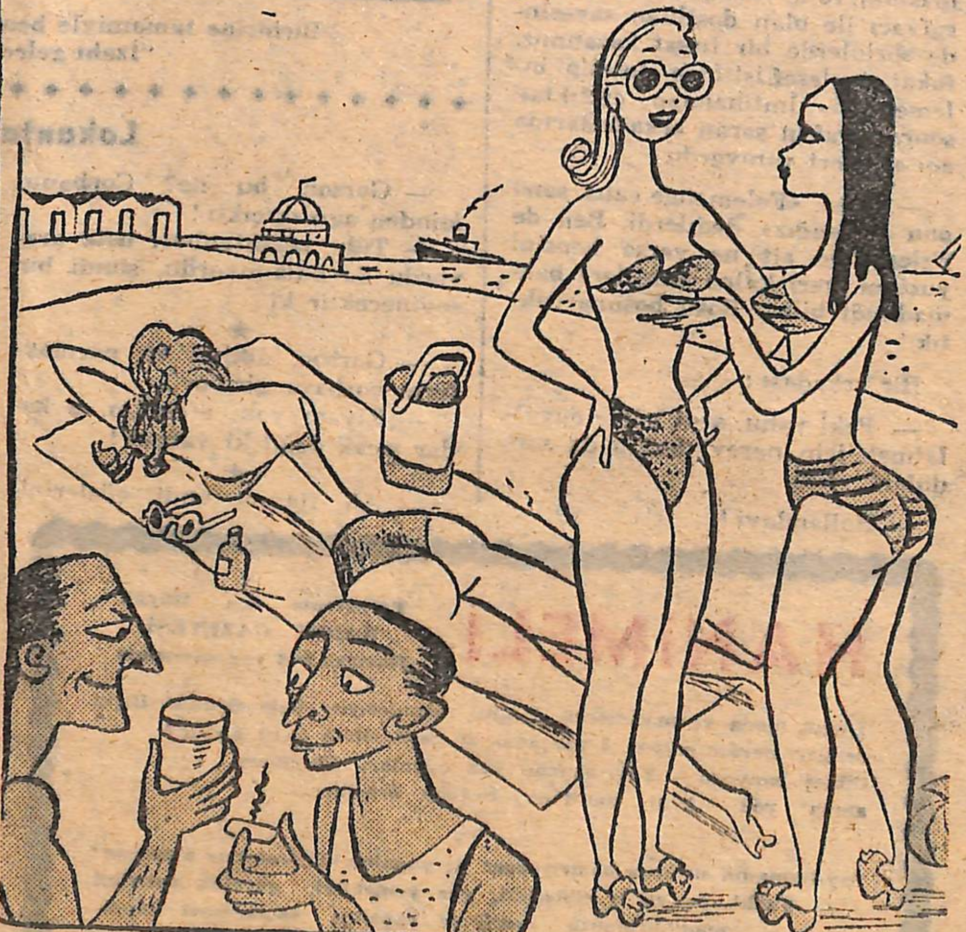

— Evlimisin?

— Ben hürriyetimi seven adamım; hiç evlenir miyim?

"Fransız" karikatürü

Yeni deniz kıyafetleri

— Dikkat ediyor musun? Etekler uzadığı nisbette mayolar kısaldı ve sütiyenler küçüldü !

"İtalyan" karikatürü

AYDEDE

Koleksiyonları için orta sayfaların da rahat okunmasını temin edecek bir cild idarehanemizce hazırlanmaktadır.

AYDEDE

CUMARTESİ, ÇARŞAMBA GÜNLERİ ÇIKAR SİYASİ HOŞSOHBET GAZETE

AYDEDE

Sütunlarında yer bulan

İlânlar

En aşağı 3 gün okunur ve ellerde döner dolaşır.

Hemen paket yapılmaz.

Şaşılacak, acınacak şeyler

★ Hindistanda bir inek öldüren 25 sene hapse mahkûm edilir.

★ En çok ikiz doğan memleket İrlandadır.

★ (Otuz sene harbi) tam 30 yıl sürmüştür. Fakat (yüz sene harbi) 116 yıl devam etmşitir.

★ Yunan filozofu Zenon, kendisine işkence edildiği sırada şeriklerini haber vermemek için dilini dişiyle koparmış ve hâkimlerin yüzlerine fırlatmıştır.

★ Başımızdaki saçların adedi 13 bin ile 15 bin arasındadır.

★ Çinin bazı bölgelerinde çocuk ölümü 1000 de 200 ü aşar.

★ Saçı dökülmüş tek bir kızıl derili yoktur.

★ Bir insan senede bir ton miktarı yemek yer.

★ Graham Bell, sağır ve dilsiz olan zevcesini bu sakatlıktan kurtarmak gayesiyle çalışırken telefonu icad etmiştir.

★ Amerikalıların beşte biri gözlüklüdür.

★ Uskumru balığı saatte yüz on kilometre mesafe kateder.

★ Jules Cesar ölürken, yanında bulunanların, kendisini alkışlamalarını istemiştir.

◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆

6 INCI SAYFADAKİ SORUNUN CEVABI

Suyun yükselmesiyle gemi de yükseleceğinden hiçbir basamak su altında kalmaz.

Sözlerini tutmamışlar!

Hocalarına kendini sevdirmişti. Bunda biraz da iyi bir futbolcu olmasının rolü vardı. Bilhassa coğrafyacı ile olan dostluğu sayesinde sözlülerde bir fırsat kazanmış. fakat maalesef istifdae etmesini bilememişti. İmtihandan çıktıktan sonra etrafını saran arkadaşlarına acı acı dert yanıyordu:

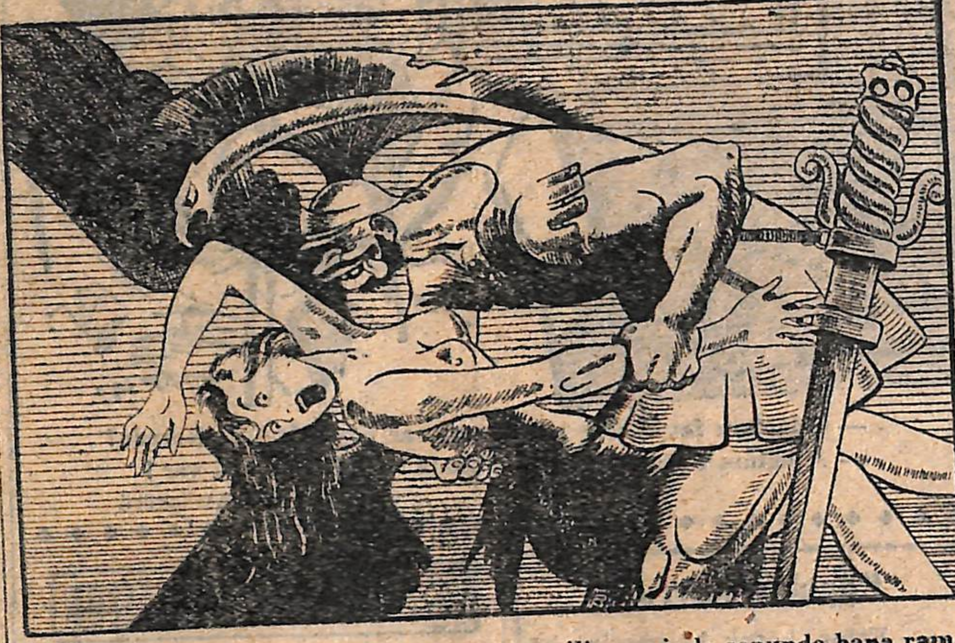
— Bana, «Felemenge çalış, sana onu soraeağız» dedilerdi. Ben de Felemenge ait ne varsa hepsini yuttum, geri kalna bahislere bakmadımdı bile... Boşu boşuna çaktık!

Bir arkadaşı:

— Peki yahu, seni böyle çuvallatmak için nereyi bulup da sordular?. dedi.

— Hollandayı!.

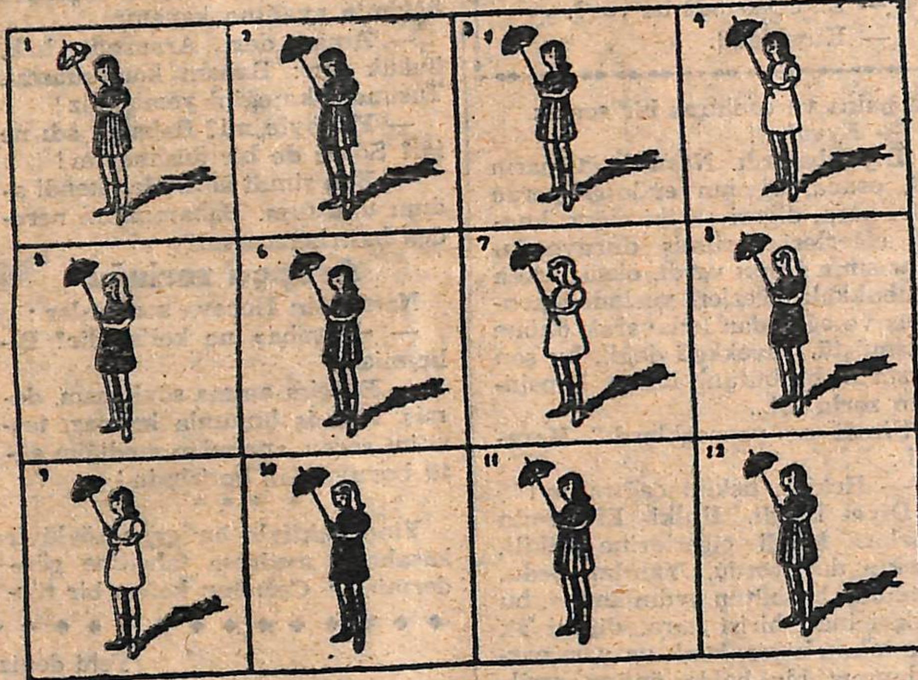
Harp ilâhı ve dünya güzeli

— Bağırmak, çırpınmak faydasız sevgilim, eninde sonunda bana ram olacaksın!

"Travaso" dan

◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆

Birbirine tamamiyle benziyen iki resmi bulunuz

"İzahı gelecek nüshada"

◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆

Lokantalara dair

— Garson, bu ne? Çorbanın içinden ağızlık çıktı!

— Tüh, sabahtanberi usta arayordu da bulamıyordu, şimdi bir sevinecektir ki...

★

— Garson, dikkat et, parmakların çorbaya giriyor...

— Ziyanı yok, efendim, o kadar sıcak değil ki yansın!

★

— Ah Hanımefendi, gözlerinizin rengine, endamınıza, tuvaletinize, her halinize meftunum... Siz bende en çok nemi takdir buyuruyorsunuz?.

— Hüsnü tabiatınızı!.

★

Yaşlı, fakat süslü bir hanım, yeni hizmetçisine der ki:

— Bugün başımda bir ağırlık var...

— Ah, hanımcığım, iğreti saçınızla yapma dişlerinizi çıkarınız ferahlarsınız!

◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆

Bu, böyledir

İki ahbap kahvede tavla oynarlarken Ahmet 25 kuruş kaybeder. Bütün ceplerini baştan aşağı aradıktan sonra mehcup bir halde:

— Param yok; elli kuruşum vardı, galiba evden almışlar.

Mehmet kızar:

— Be adam, cebine bakmadan ne cesaretle buraya geliyorsun? Ben şimdi kahve paramı ne ile veveyim?

HANIMELİ

Türkiyenin En Büyük KADIN GAZETESİ Haziran 948 yaz sayısında

Yazlık moda ve modellerini renkli resimleriyle bulacaksınız. Biçki dersleri devam ediyor. 5 parçadan 20 çeşit elbise nasıl giyilir? Güneş banyosu - Yavrumuzun yaz oyunları. Böceklere aman yok. Ayni motiften değişik örnekler.

Zayıflamanın sırlarını bildiriyoruz! Ne yapalım ki çorabımız akmasın? Yazlık ev ve iş elbiseleri, yaz yemekleri, güzellik takvimi, manikürümüzü kendimiz yapalım, saçlarımızı kendimiz keselim. Fıkra, karikatür, roman, hikâye

40 Sahife 50 Krş. İstanbul — Tan Matbaası

İdeal Bir Diş Macunu

ULTRAMİN

Dişleri Çürümekten Korur

Alışveriş

Tuhafiyeci dükkânında:

— Bana bir düzine fanilâ lâzım.

— Buyurunuz, işte en âlâsından, hâlis yün...

— Kaça?

— Tanesi iki lira...

— Peki, sarınız!

Dükkâncı paketi yapar.

— Bu çorapların fiyatı nedir?

— Bir lira...

— Âlâ, âlâ... Fanilâları almaktan vazgeçtim, iki düzine şu çoraptan veriniz.

Müşteri çıkmağa hazırlanır:

— Efendi, çorapların parasını vermediniz!

— Ben onları fanilâlarla değiştirmedim miydi?.

— Fakat siz fanilâların bedelini tesviye etmdeinizdi...

— Tabiî etmedimdi, zira almadımdı ki...

Dükkâncı düşünür:

— Doğru!

(Müşteri de paket elinde çıkar, gider.)

◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆

YOLCU VE TABANCA

Vaktiyle, her ne zaman sefere çıksa eşkiyaya rast gelerek kervanlariyle, denkleri ve balyeriyle nesi var, nesi yok soyulan bir tüccar yine yolculuğa niyet etmiş, arkadaşları başına bir belâ geleceğini tahmin ettikleri için nasihat vermişler:

— Yahu, demişler, bari bu defa yanına tabanca al!

Tüccar düşünmüş. sonra demiş ki:

— Ne hacet... Şimdiye kadar vermediğim bir bu kaldıydı, onu da bu defa kaptırmıyalım!

Nezle

Dehşetli nezleye tutulmuştum, bir kahveye girip çay ısmarladım. Getiren garson halime acıyarak yüzüme baktı:

— Vah vah! dedi. Çok şiddetli yakalanmışsınız.

— Evet.

— Keşke zatürrié olsaydınız! Şimdiki ilâçlarla hemen geçiriyorlarmış...

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	7,5	Lira
»	Memleket dışı	12	»
1 Senelik	Memleket içi	14	»
»	Memleket dışı	21	»

◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆

Sahibi: F KARAY

Yazı işlerini fiilen idare eden: Z. Çalıkoğlu

İdare yeri: Ankara Caddesi 98/2 İstanbul

Dizildiği Yer: Murat KERMAN Mürettiphanesi

Basıldığı Yer: TAN Matbaası